

Collectieve afspraken construeren en vaststellen exameninstrumenten

Juni 2016

Achtergrond - afspraken in Examenagenda

Om de kwaliteit van examinering in het mbo te verbeteren hebben de mbo-scholen verenigd in de MBO Raad, en de NERTO, met het ministerie van OCW de Examenagenda mbo 2015-2020 opgesteld. In deze Examenagenda staat onder andere dat scholen collectieve afspraken hebben gemaakt om de kwaliteit van exameninstrumenten te waarborgen.

De MBO Raad en de NERTO hebben met hun leden in de Examenagenda mbo afgesproken:

1. Scholen kopen in principe exameninstrumenten in bij examenleveranciers (dit kan een examenleverancier zijn opgericht en bestuurd door scholen, een stichting van onderwijs en bedrijfsleven samen of een commerciële partij). Deze examenleveranciers worden (als zij aan de criteria voldoen) t.z.t. gecertificeerd.
2. Als scholen in eigen beheer (zelf of samen met anderen) exameninstrumenten ontwikkelen, doen zij dit volgens de mbo-brede set van criteria voor construeren en vaststellen.

De scholen verantwoorden in hun jaarlijkse examenverslag hun beleidskeuzes over de in te zetten exameninstrumenten bij elke opleiding (inkoop, of zelf of in samenwerking ontwikkeld). Bij inzet van zelf of in samenwerking ontwikkelde exameninstrumenten verantwoorden zij zich over de toepassing van de mbo-brede set van criteria en/of externe validering.

Collectieve afspraken construeren en vaststellen exameninstrumenten

Als uitwerking van de Examenagenda mbo zijn met de leden de volgende collectieve afspraken gemaakt voor het construeren en vaststellen van exameninstrumenten:

- A. De mbo-brede set van vijf criteria voor het construeren en vaststellen van examenproducten wordt toegepast bij zelf of samen construeren van examenproducten en het vaststellen ervan:
 - *Wettelijke kaders, kwalificatiedossier en standaarden zijn uitgangspunt*
 - *Scholen en bedrijfsleven zijn aantoonbaar betrokken*
 - *Onafhankelijkheid is gewaarborgd*
 - *Systematisch en volgens vastgestelde processen*
 - *Constructeurs en vaststellers hebben inhoudelijke expertise en handelen professioneel*
- B. Constructeurs en vaststellers zijn aantoonbaar deskundig conform de [Examentaken mbo](#).

Set A van de afspraken wordt hierna verder uitgewerkt.

A. Mbo-brede criteria voor construeren en vaststellen exameninstrumenten

Mbo-scholen staan voor kwalitatief goede examens die een betrouwbare en valide examenafname mogelijk maken. Wij zetten examens in die volgens mbo brede criteria zijn geconstrueerd en vastgesteld en voldoen aan de inspectiestandaarden. Scholen verantwoorden zich hierover in het examenverslag. De constructeurs en vaststellers van de examens zijn bekwaam en deskundig. Kortom, een goed examen geeft studenten de kans te bewijzen dat ze benodigde exameneisen beheersen en geeft werkgevers het vertrouwen in de vaardigheden van afgestudeerde studenten.

We construeren en stellen examens vast volgens de volgende criteria:

Wettelijke kaders, kwalificatiedossier en standaarden zijn uitgangspunt

De eisen uit het kwalificatiedossier, relevante aspecten uit het Toezichtkader BVE en de wettelijke kaders zijn leidend voor de kwaliteitscriteria voor construeren en vaststellen van examens. Deze kwaliteitscriteria worden vooraf vastgesteld en worden aantoonbaar ingezet tijdens het proces van construeren en vaststellen. Hiermee is gewaarborgd dat exameninstrumenten van goede kwaliteit zijn en voldoen aan de standaard van de onderwijsinspectie.

Aantoonbare betrokkenheid scholen en bedrijfsleven

Scholen en bedrijven zijn aantoonbaar betrokken bij het construeren en/of vaststellen van exameninstrumenten. Hierdoor wordt mede geborgd dat examens aansluiten bij de actuele beroepspraktijk en dat rekening is gehouden met de uitvoerbaarheid en organiseerbaarheid in de praktijk.

Onafhankelijkheid is gewaarborgd

Het construeren en vaststellen van exameninstrumenten zijn separaat en onafhankelijk van elkaar georganiseerd. Dat betekent dat er een duidelijke taakverdeling is tussen constructeurs en vaststellers vastgelegd in procedures, waardoor conflicterende taken worden beperkt.

Systematisch en volgens vastgestelde processen

Er is vastgelegd volgens welke stappen - gebaseerd op de Procesarchitectuur Examinering mbo - het constructie- en vaststellingsproces verloopt en wie waarvoor verantwoordelijk is. Hierbij kunnen breed beschikbare landelijke en/of sectorale servicedocumenten en handreikingen ingezet worden.

Constructeurs en vaststellers hebben inhoudelijke expertise en handelen professioneel

Constructeurs en vaststellers beschikken samen over:

- toetstechnische kennis, expertise van examenmethodieken
- vakinhoudelijke kennis, kennis van het kwalificatiedossier
- kennis van actuele ontwikkelingen van beroepen in de betreffende branche(s)
- kennis van en visie op examinering in het mbo en de wettelijke eisen rondom examinering

Constructeurs en vaststellers werken systematisch en zorgvuldig volgens vastgestelde procedures, handelen vanuit kwaliteitsbewustzijn, zijn zich bewust van geheimhouding, staan open voor reflectie en feedback en kunnen beargumenteerd en begrijpelijk toelichten welke keuzes zij hebben gemaakt.